

**LA POBLACIÓ POSTTURÍSTICA DE MALLORCA (1970-1986)
EN EL MARC D'UNA NOVA COMARCALITZACIÓ ***

Jaume Binimelis Sebastian, Amadeu Corbí Mateu

RESUM: *La població postturística de Mallorca (1970-1986) en el marc d'una nova comarcalització.*

El turisme com activitat quasi hegemònica és el factor vertebrador de l'espai i de la societat insular. Aquest fet es manifesta clarament al comportament demogràfic dels illencs. A partir d'una nova divisió comarcal, de caràcter operatiu, s'estudia aquest fet pels anys 1970 i 1986. Com a resultat, es diferencien clarament dos tipus de comarques: les costaneres, dinàmiques, i les interiors, immobiliertes i en procés de regressió.

PARAULES CLAU: *Turisme, comarques, població.*

RESUMEN: *La población post-turística de Mallorca (1970-1986) en el marco de una nueva comarcalización.*

El turismo como actividad económica casi hegemónica es el factor vertebrador del espacio y de la sociedad insular. Este hecho se manifiesta claramente en el comportamiento demográfico de los isleños. A partir de una nueva división comarcal, de carácter operativo, se estudia este hecho para los años 1970 y 1986. Como resultado, se diferencian claramente dos tipos de comarcas: las litorales, dinámicas, y las interiores, inmovilistas y en proceso de regresión.

PALABRAS CLAVE: *Turismo, comarcas, población.*

(*) Aquest article s'ha fet a l'ampara del projecte d'investigació PB87 - 0582 del Programa Sectorial del Pla General del Coneixement de la Direcció General d'Investigació Científica i Tècnica.

0. Introducció

0.1. Objectius i metodologia

El turisme com a activitat econòmica quasi hegemònica és el factor vertebrador de l'espai i de la societat insular. Aquesta afirmació ha esdevingut, en les tesis apuntades per tota casta de científics socials de Mallorca, com el límit espacial dels seus estudis, i aquests darrers trenta anys com a límit temporal.

Una de les variables on l'impacte del turisme és més evident és el comportament demogràfic dels illencs. També hem de dir que ha estat un dels més profusament estudiats. Així, el Dr. BARCELÓ (1970) ja ho agafà com a tema de la seva tesi doctoral. Darrerament, els treballs o tenen un caràcter molt global (BARCELÓ, B., 1985), o tenen un caràcter sincrònic agafant el municipi com a criteri espacial (CARBONERO, M.A.; MASCARÓ, P., 1988) (DUBON, M. LI.; LLUC, F., 1989) o fins i tot de caràcter puntual, comarcal (GRIMALT, M.; RODRÍGUEZ, R., SALVÀ P. 1982) o microlocal (BINIMELIS SEBASTIAN, J., 1989). Per aquesta raó ens vam proposar estudiar la incidència del turisme en el comportament demogràfic de Mallorca, estudiant les diferències espacials comarcals.

Per dur-ho a terme vam considerar dos moments censals, 1970 i 1986. A partir de les dades absolutes per sexe i grups d'edat de 1970 (QUINTANA, A., 1979) i del padró de 1986, vam agrupar les de diferents municipis —establint així una nova comarcalització —que llavors relativitzàrem. A partir de les piràmides comarcals, analitzarem els canvis soferts per la població mallorquina en dos moments ja plenament turístics.

0.2. L'organització territorial de Mallorca: les comarques

La divisió territorial de Mallorca "és un problema de difícil solució" segons Vicenç M. Rosselló Verger (BARCELÓ PONS, B., 1977). En realitat creim que aquest debat no té una solució definitiva. A nivell tradicional, a Mallorca no es distingeixen comarques i únicament es fa una diferenciació entre dues àrees distintes tant fisiogràficament com pel seu aprofitament agrícola i poblament: el Pla i la Serra.

Cada autor fa una divisió diferent de l'espai, si bé la majoria responen a unes pautes generals:

- Una primera divisió és la que hi ha entre els tres partits judicials (1870) de l'illa: Palma, Manacor i Inca. Aquesta divisió respon a criteris imposats des de l'Administració, que quasi mai tenen res a veure amb la realitat geogràfica.

- Bartomeu Barceló Pons a 1962 (BARCELÓ PONS, B., 1977) presentà una divisió de Mallorca

segons l'àrea d'influència comercial dels nuclis urbans. Així, establiria un nucli principal (Palma), dos nuclis secundaris (Inca i Manacor) i cinc nuclis de tercer ordre (Felanitx, Lluçmajor, sa Pobla, Pollença i Sóller).

- Vicenç M. Rosselló i Verger a 1964 (BARCELÓ PONS, B., 1977) realitzant un treball sobre reguiu, distingí entre Muntanya, Raiguer, Pla, Migjorn i Llevant. A partir d'aquesta hem iniciat el nostre model de divisió comarcal.

- A l'any 1966, B. Barceló fa una nova divisió de l'illa en 10 grups de municipis destinats a un estudi de la població, primer per al Pla Provincial d'Urbanisme i posteriorment per a la redacció de la seva tesi doctoral (BARCELÓ PONS, B., 1970). És una divisió operativa, condicionada per l'objectiu de la investigació. Al nostre estudi hem agafat com a bons els grups I, II, VI i X, per tractar-se també d'una anàlisi demogràfica.

- L'any 1968 B. BARCELÓ (1968) realitzà una modificació de la divisió de V. M. Rosselló Verger a l'obra *Les Illes Balears*. Aquest nou model és el que més s'assembla a la nostra proposta, amb algunes excepcions.

Finalment, altres geògrafs han configurat altres models d'organització territorial de Mallorca:

- Albert QUINTANA (1979) a la seva tesi doctoral *El Sistema Urbano en Mallorca*.

- Jean BISSON (1977), també a la seva tesi doctoral *La terre et l'homme aux îles Balears*.

- Geògrafs Reunits va realitzar també una investigació, on es proposava una nova delimitació comarcal que dividia l'illa en cinc comarques més Palma (1986) (PICORNELL, C.; RULLAN, O., 1986).

- Miquel Grimalt, Raquel Rodríguez i Pere A. Salvà (Equip Tramuntana, 1988) en la delimitació de l'àrea d'estudi poblacional al projecte *Pla Territorial de la Serra de Tramuntana*, encara que en aquest cas la delimitació estava condicionada pels trets físics.

Aquestes propostes responen a tres grans criteris: a) el merament fisiogràfic, b) l'operativa, és a dir, condicionada per la investigació que es pretén dur a terme, c) la funcional, i d) la integradora, que a la vegada que es guia pels criteris fisiogràfics ja establerts, els adequa a la variable a analitzar.

La nostra aportació al debat pertany a aquesta darrera tipologia: respectar els criteris fisiogràfics clàssics però supeditant-los al dictat de la variable demogràfica. Hem considerat set grans comarques, deixant a part Palma per les seves característiques específiques (vid. Mapa):

Badies del NE: Alcúdia, Muro, sa Pobla,

Pollença i Santa Margalida.

Llevant: Artà, Capdepera, Felanitx, Manacor, Sant Llorenç des Cardassar i Son Servera.

Migjorn: Campos, Lluçmajor, ses Salines i Santanyí

Pariatge: Andratx i Calvià.

Pla: Algaida, Ariany, Costitx, Lloret de Vista Alegre, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca de Bonany.

Raiguer: Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Inca, Lloseta, Marratxí, Santa Maria del Camí i Selva.

Serra: Alaró, Banyalbufar, Bunyola, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Mancor de la Vall, Sóller, Puigpunyent i Valldemossa.

A l'hora d'establir la divisió s'ha tingut en compte el fet que hi ha una clara diferenciació entre la dinàmica dels municipis costaners, afectats pel fenomen del turisme, i la dels municipis del centre, en franca regressió econòmica i demogràfica. A partir d'aquí s'han establert dues comarques interiors (el Raiguer i el Pla) i un altra amb unes condicions orogràfiques molt particulars (Serra) enfront de les altres quatre costaneres.

Nogensmenys, la divisió comarcal de Mallorca, com assenyala SEGUÍ (1988) és encara un problema no resolt i de difícil solució davant l'estandardització creixent del nostre territori a causa del turisme.

1. La població de les badies del NE

Aquesta comarca, que agrupa municipis del Nord-est de l'illa s'adequa perfectament a la pauta general que ha seguit la població illenca d'ençà de l'impacte del turisme dels anys seixanta. A la piràmide de 1970 s'evidencia l'increment de la natalitat dels anys seixanta invertint la situació anterior.

Això no obstant, la de 1986, de forma invertida, ja és pròpia de l'actual dinàmica demogràfica. Analitzant-la, observam que es tracta d'una comarca sensiblement envellida encara que en la base els joves en edat de fer feina tinguin un pes específic propi. Nogensmenys, hi ha dos grups diferenciats de municipis: els de població jove i economia basada cada vegada més en el sector terciari (Alcúdia i Santa Margalida) i els que tenen una població més envellida i una estructura econòmica més tradicional (Muro, sa Pobla i —salvant diferències—

Pollença). Es tracta d'una estructura demogràfica dicotòmica.

Durant el període 1970-1986 Muro ha perdut un 3% de la seva població mentre que sa Pobla ha incrementat la seva en un 2%, la seva evolució

demogràfica no és, per tant, de gran dinamisme.

Alcúdia, nus final d'una de les vies de comunicació de clar efecte dinamitzador, l'eix Palma-Inca-Alcúdia, i a la vegada nucli costaner al període 1970-1986 va sofrir un increment de la seva població pròxim al 70%, el més alt de la comarca i, donades les característiques de la seva activitat econòmica, pareix ser que aquesta ciutat està cridada a compartir cada vegada més la cocapitalitat amb Palma en detriment d'altres nuclis com Inca que estan en procés de regressió.

Santa Margalida, municipi costaner, al període considerat incrementà la seva població en un 20%.

Finalment, Pollença, un dels municipis pioners en la creació d'infraestructures hoteleres a Mallorca (PICORNELL, C., 1989) augmentà la seva població en un 15% entre 1970 i 1986. Es tracta, per tant, d'una comarca amb característiques diferenciades segons siguin els municipis costaners — on sobresurt Alcúdia com exemple de dinamisme— i els municipis interiors o de desenvolupament turístic recent.

2. La població del Llevant

Aquesta és la comarca de major volum poblacional, amb més del 12% a 1970 i més del 10% a 1986, fet que es deu al pes de municipis grans com Manacor, en primer lloc, i Felanitx. Nogensmenys, hem de distingir dos tipus de municipis:

- Per una banda, hi hauria els municipis amb un nucli tradicional amb un important pes demogràfic en el conjunt comarcal i d'escàs creixement demogràfic. Són els municipis de Manacor, Felanitx, Artà i Sant Llorenç des Cardassar que tenen un increment de població entre 1970 i 1986 que oscil·la entre el 3,72 % de Artà i el 8,46 % de Sant Llorenç des Cardassar.

- Per un altra banda hi hauria els municipis costaners de recent segregació i amb una dinàmica demogràfica condicionada per l'activitat turística. Aquest és el cas de Capdepera i Son Servera que presenten un fort creixement de població que, entre 1970 i 1986, fou del 21,14 % i del 85,65 % respectivament (aquest darrer el segon de Mallorca darrera el de Calvià).

La comarca de Llevant presenta una piràmide de tipus oval amb una estructura bastant uniforme quant als grups d'edat, i això és conseqüència, en part, de l'important volum poblacional que hi ha darrera i que fa que aquesta gràfica sigui més representativa i estigui menys subjecta a distorsions que no altres que apareixen amb menor volum poblacional.

Per tant, la piràmide comarcal resulta de la intersecció de dos règims demogràfics diferents, sobretot la de 1986, en tant i quant al 1970 la creació de l'actual infraestructura turística era encara incipient.

La piràmide de 1970 és un clar exemple gràfic del que representà l'impacte del turisme als anys seixanta. La seva forma en as de pic posa de manifest la influència d'una forta immigració de mà d'obra i d'un increment de la natalitat.

La piràmide de 1986 és en forma oval, amb una base estrangulada per la davallada de la natalitat, però amb uns grups de població que s'apropen a la situació ideal d'equilibri.

Per tant, podem dir que la comarca del Llevant presenta una població més o menys equilibrada amb tendència cap a l'envelliment seguint la tendència general de la població illenca.

3. La població del Migjorn

El Migjorn està format per municipis en els quals el nucli tradicional, a l'interior, pel seu pes poblacional, marca la pauta demogràfica. Això no obstant, tenint en compte el seu caràcter de comarca costanera, han vist com es desenvolupaven a remolc del turisme nuclis litorals. Es el cas de s'Arenal (a Lluçmajor), Colònia de Sant Jordi (a ses Salines) i Cala Figuera, Cala d'Or, etc (a Santanyí) entre d'altres. Per aquesta raó, en el període 1970-1986, hi ha dos municipis que perden població (ses Salines i Campos) i dos que en guanyen (Lluçmajor i Santanyí), malgrat que en conjunt l'augment de la comarca sigui del 15%.

La piràmide de població de 1970, en forma d'as de pic, és el resultat d'una població abans envellida i una base que s'eixampla com a conseqüència de l'alta natalitat.

Nogensmenys, el canvi de signe migratori no s'observa fins a 1986, en què els grups d'edat de població adulta han experimentat un fort augment; la base estreta, per altra banda, és la imatge gràfica d'una taxa de natalitat baixa.

Es tracta d'una comarca que ha entrat en un procés clar d'envelliment, a causa del desmantellament del sector agrari i perquè els seus nuclis costaners terciaritzats (s'Arenal, Colònia de Sant Jordi, Cala d'Or, Cala Figuera, ...) si bé han afavorit alguns municipis, no ha suposat un rejuveniment total de la població comarcal.

4. La població del Pariatge

És la comarca que ha sofert el canvi més profund de les considerades. El factor que ho ha

condicionat ha estat l'impacte del *boom* turístic a Calvià. Així, la comarca ha incrementat la seva població respecte al 1970 en un 112 %, producte, principalment, del quasi 300 % d'increment que ha tengut el municipi de Calvià pel mateix període. El *boom* turístic que s'ha donat al terme ha propiciat l'aparició de nous nuclis de població al llarg de la seva costa que han contribuït decisivament al creixement espectacular de la població de la zona, ja que actua com a focus d'atracció d'immigrants.

Entre 1950 i 1970 han aparegut 10 nous nuclis de població a Calvià: Badia de Palma, Costa de la Calma, Costa d'en Blanes, El Toro, Magaluf, Portals Vells, sa Porrassa, Santa Ponça, Sol de Mallorca i Son Ferrer. Aquests nuclis agrupen més de dues terceres parts de la població del municipi. La dinàmica d'aquestes zones té una gran influència en el total comarcal perquè representen més de la meitat de la població comarcal i tenen una dinàmica completament diferent a la de la resta de l'illa, si exceptuam el també paradigmàtic cas d'Alcúdia a la comarca de les badies del NE.

En el cas d'Andratx l'augment de la població, menys espectacular, és afavorit sense cap dubte per l'aparició dels nuclis costaners de Camp de Mar, Sant Telm i es Port així com el nucli urbà d'Andratx, encara que s'Arracó ha perdut des de 1950 dues terceres parts de la seva població. Aquesta dinàmica està provocada per un incipient desenvolupament turístic, encara que sempre d'una forma més moderada que en el cas de Calvià.

Aquesta nova configuració demogràfica és relativament recent. Si bé, aquest territori ja es turistitzà als anys seixanta, no serà fins als anys setanta-vuitanta quan experimentarà un creixement turístic avassallador. Així, mentre al 1965 Calvià tenia 6.850 places hoteleres, al 1985 eren 49.398, i es convertí, juntament amb Palma, en el municipi amb taxa Defert més alta (RULLAN, O., 1989).

Aquesta circumstància s'observa a l'estructura poblacional de les piràmides. A la de 1970 la base s'ha eixamplat, però el seu perfil no s'allunya del model estàndard d'altres indrets de l'illa. Mentre, la de 1986, presenta les característiques pròpies d'una població molt jove, molt aixafada en la base, tipus umbel·la.

En definitiva, la piràmide del Pariatge està molt condicionada per la població resident als nuclis de la costa, formada principalment per immigrants d'origen peninsular que tenen una baixa edat mitjana i un gran pes poblacional en el conjunt comarcal.

5. La població del Pla

El Pla, comarca agrícola per antonomàssia, està formada per dotze municipis no costaners. La densitat de població d'aquesta comarca és molt baixa ja que se situa per davall els 50 hab/km². L'agricultura de secà fou abandonada, el *boom turístic* i la crisi del sector agrari va fer que es produís un procés emigratori dels grups d'edat més joves cap a altres municipis de l'illa i sobretot cap a Palma. L'efecte atollí és el perill actual d'aquests municipis. Dotze dels catorze municipis del Pla perden població; mentre d'Ariany, que es va segregar l'any 1982, no es disposen de xifres i les de Sencelles són errònies i distintes segons les fonts.

En conjunt, la població del Pla ha disminuït el seu pes demogràfic amb valors prop del 10% al període 1970-1986. En general, aquesta comarca es caracteritza per una contínua pèrdua d'importància tant a nivell demogràfic com a nivell econòmic.

En conseqüència, les piràmides de població comarcals reflecteixen aquesta dinàmica regressiva. La de 1970 ja ha adquirit el perfil característic de les poblacions en decadència, augurant un futur desolador que es posa de manifest a la de 1986. És la de perfil més envellit de totes les estudiades. Els grups d'edat de menys de 50 anys estan bastant retallats i la població infantil és poc representativa. En canvi, per damunt dels 50 anys, es concentra gran part de la població (21% per damunt dels 65 anys) i fins i tot més d'un 5% de la població té més de 80 anys.

Totes aquestes consideracions ens confirmen l'envelliment d'aquestes poblacions. El canvi de la cojuntura econòmica ha provocat sense cap dubte el canvi demogràfic.

6. La població del Raiguer

Aquesta és la comarca més densament poblada de l'illa amb 188 habitants per km². Òbviament el seu comportament té una gran transcendència en el conjunt de l'illa. Això no obstant, hem de tenir en compte que la població d'Inca suposa un 41% del total comarcal.

Inca, tercera ciutat en importància poblacional de l'illa, va créixer un 25% des de 1970 a 1986.

A més d'Inca, pertanyen a aquesta comarca els municipis de Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Lloseta, Marratxí, Santa Maria del Camí i Selva.

El municipi de Marratxí està estretament condicionat per la seva proximitat a Palma. La seva població està concentrada a quatre nuclis principals (Pont d'Inca, Pòrtol-sa Cabaneta, es Figueral i es

Pla de na Tesa), tots ells basculant cap a l'àrea metropolitana de Palma, més un cinquè i petit nucli tradicional (Marratxinet) de poc pes demogràfic però que és el que dona nom al municipi. Des de 1970, la població del terme ha tengut un creixement de quasi un 50%.

Per altra banda, Consell, Sta. Maria, Binissalem i Lloseta presenten dinàmiques diferenciades: Sta. Maria i Consell perderen població en el període estudiat; Binissalem i Lloseta, a l'àrea d'influència d'Inca en guanyaren.

La resta de municipis, Selva Búger i Campanet, es caracteritzen per la seva dinàmica recessiva, similar a la dels seus veïns de la Serra.

Per altra banda, les piràmides de població presenten un perfil propi de poblacions joves. Nogensmenys, hi ha certes diferències: a) la de 1970 té una base més ampla, mentre la base de la de 1986 sofreix un estrangulament en els primers grups d'edat, conseqüència d'una taxa de natalitat a la baixa; b) el volum de població vella a 1970 era més alt que a 1986, evidenciant un rejueniment de la població, on pesen més els grups d'edat de població adulta.

Això no obstant, no hem d'oblidar que aquest perfil es deu al pes dels municipis dinàmics econòmicament, és a dir, Inca i els de la seva àrea d'influència, i Marratxí, continu urbà de Palma.

7. La població de la serra de Tramuntana

Les característiques físiques de la comarca han condicionat una ocupació humana diferenciada. La serra de Tramuntana, d'escassa població per la seva extensió (un 9,5 % de la població de Mallorca en una extensió que és prop del 30 % de l'illa), sofreix un clar procés d'envelliment progressiu i accelerat, que s'inicià ja als anys cinquanta, i es perllongà fins a l'actualitat exceptuant el parèntesi de 1970-1975 (GRIMALT, M.; RODRÍGUEZ, R.; SALVÀ, P. 1989).

Sols fugen del model els municipis que s'han constituït en pobles-dormitori de Palma, com Bunyola, Esporles, Valldemossa i Puigpunyent, o Sóller, gràcies a la infraestructura hotelera del seu port.

Les diferències municipals són evidents. Sóller és el municipi més poblat amb diferència. Els seus 9.875 habitants al 1986 suposaven més d'un 43 % de la població comarcal, ubicada a un terme municipal que tan sols representava un 8 % de la superfície comarcal. Es tracta d'un oasi habitat amb una densitat de 238,37 hab/km², enmig d'un desert poblacional amb densitats que oscil·len entre els 1,66 hab/km² d'Escorca i els 79,01 hab/km² d'Esporles.

L'estructura per sexe i edats de 1970 evidencia aquest envelliment progressiu. Nogensmenys, la base eixamplada és conseqüència del dinamisme de certs municipis en els quals la immigració ha jugat un paper important. Al 1986 el perfil és paregut, si bé la base s'ha estret a causa d'unes baixes taxes de natalitat, mentre continua acumulant-se població als grups d'edat superiors.

8. La població de Palma de Mallorca

Palma, ciutat primat d'acord amb la conceptualització del model "rank-size", és un *individu* que, per raons evidents, no hem inclòs en aquesta proposta de comarcalització. Cal recordar que la població de Palma és aproximadament un 42% de la població de la CAIB (Comunitat Autònoma de les Illes Balears) i un 51% de la de Mallorca. Donada aquesta configuració macrocefàlica del nostre territori hem cregut oportú deixar el municipi de Palma fora de la delimitació comarcal i tractar el tema com un cas específic, entre d'altres, perquè si haguéssim aplicat un criteri funcional per configurar les comarques, ens hauríem adonat que aquestes no existien.

Palma, juntament amb el Pariatge i Capdepera i Son Servera, té més d'un 30 % de la seva població al 1986 nascuda a un altre indret de l'Estat espanyol, i això sense tenir en compte la població nascuda a altres municipis de l'illa.

La demanda de mà d'obra als anys del *boom* accelerà aquest procés de concentració com demostra la següent taula:

EVOLUCIÓ DE LA CONCENTRACIÓ
DE LA POBLACIÓ A PALMA

Any	Nombre	% Mall.	% Bal.
1857	53.382	26,16	20,30
1860	54.526	26,08	20,20
1877	59.690	25,09	20,65
1887	62.006	24,90	19,83
1897	63.982	26,18	20,84
1900	65.421	26,35	20,99
1910	69.019	26,85	21,16
1920	77.418	28,69	22,84
1930	88.262	30,07	24,14
1940	114.405	34,97	28,07
1950	136.814	40,06	32,41
1955	145.142	41,61	33,82
1960	159.084	43,80	33,88
1965	190.877	47,01	38,79
1970	234.098	50,88	41,93
1975	282.050	53,72	44,55
1981	304.422	54,24	44,44
1986	321.112	51,72	42,63

FONT: *Llibre Blanc del Turisme*, Vol. II pàg. 60

Aquest fenomen ha donat com a conseqüència una macrocefàlia cada cop més angoixant, no sols a nivell poblacional, i que ha estat afavorida per circumstàncies diverses com és l'accessibilitat viària màxima dintre de la xarxa viària.

La concentració de la població a Palma és palesa a les piràmides d'edat de 1970 i 1986.

Les dues són característiques d'una població jove, essent majoritaris els grups d'edat de joves i adults, prova indiscutible del paper jugat per la immigració de gent jove i el corresponent augment de la natalitat. Tot i conservar característiques semblants, al 1986 la base s'estrangula i creixen els percentatges de població vella, fet que hem observat en totes les comarques de l'illa i que respon a una pauta comuna de les actuals societats occidentals.

9. Conclusions

9.1. La població mallorquina es caracteritza per la seva heterogeneïtat, i s'aprecien dinàmiques demogràfiques molt diferenciades en el conjunt comarcal.

9.2. La nova divisió comarcal, aportació al debat iniciat als anys seixanta, ha esdevingut operativa de cara a l'objectiu de la investigació —la comparació de la dinàmica demogràfica de dos moments censals plenament turístics—. Això no obstant, creim que en un futur, la resolució del debat passa per deixar de banda els criteris operatius i fisiogràfics, i guiar-se per criteris funcionals, com ja féu QUINTANA (1979). D'aquesta manera l'investigador no hauria d'aïllar Palma, distorsionant la realitat.

9.3. És evident la dicotomia entre comarques costaneres i comarques interiors, fet que quasi és sinònim de dinamisme i immobilitisme. Cal exceptuar el cas de la Serra de Tramuntana que per la seva especial configuració espacial no participà en el negoci turístic.

9.4. Aquesta mateixa dicotomia s'observa també a l'interior de les comarques entre els municipis que les formen. És el cas de Sóller, a la Serra, Marratxí, Inca i els municipis de la seva òrbita, al Raiguer, i Son Servera i Capdepera al Llevant.

9.5. En conseqüència:

Les comarques de població jove són: el Pariatge, les Badies del NE, i en menor importància, Llevant. El turisme, la immigració i l'alta natalitat ho han permès.

Les comarques regressives són: el Pla, la Serra i en menor mesura el Migjorn. El Raiguer, una de les comarques més densament poblades, afavorida per l'efecte dinamitzador de l'eix Palma-Inca-Alcúdia, es caracteritza per una situació transi-

tòria, degut a la seva marcada configuració dicotòmica.

9.6. L'estrangulament de les bases de la majoria

ria de les piràmides de 1986, respon al descens de les taxes de la natalitat, pauta comuna en la majoria de països europeus.

BIBLIOGRAFIA

- ALOMAR SERRA B., GRIMALT GELABERT M., MELLADO GORDO J.M., PETRUS BEY J.M. Y RODRÍGUEZ GOMILA R.(1984): *El Pla: una experiència didàctica*.- Treball del curs 1983-84 per a l'assignatura Didàctica de la Geografia.- Inèdit.
- BARCELÓ PONS, B. (1968): *Les illes Balears*.- Ed. Táber.- Barcelona.
- BARCELÓ PONS, B. (1970): *Evolución reciente y estructura actual de la población en las islas Baleares*.- C.S.I.C.- Madrid.
- BARCELÓ PONS, B.(1977): *Per una divisió Territorial de Mallorca*, in "LLUC", (Palma), 675, p. 3-5.
- BARCELÓ PONS, B. (1985): *Una población mediatizada por el desarrollo turístico*, in "Anuario Ultima Hora 1985", (ULTIMA HORA S.A., Palma), pp. 246-257.
- BINIMELIS SEBASTIAN, J. (1989): *El envejecimiento del sector agrario de Felanitx: el caso de la población dispersa*, in " II Jornadas sobre población española ", (A.G.E., Palma), pp 121-132.
- BISSON, J. (1977): *La terre et l'homme aux îles Baléares*.- Ed. Edisud.- Aix-en-Provence.
- BOSQUE J., CEBRIAN J. A., JIMÉNEZ B. C., MORENO A., MUGURUZA C., RODRÍGUEZ V., ROJO F., SANTOS J. M. Y VIDAL M. J. (1989): *Aplicaciones de la Informática a la Geografía y Ciencias Sociales*.- Ed. Síntesis.- Col. Trabajos Prácticos de Geografía n.1.- Madrid.
- BRUNET ESTARELLAS P. J., RULLAN SALAMANCA O., SEGUÍ PONS J. M.(1989): *Contrastaciones entre la población prevista y la población real en las islas Baleares*.- "Análisis del desarrollo de la población española (1970-1986)" pp. 72-79.- Ed. Síntesis.- Grupo de población de la A.G.E.- Madrid.
- CANTO C. DEL, CARRERAS C., GUTIÉRREZ J., PÉREZ C. Y MÉNDEZ R.(1989): *Trabajos Prácticos de Geografía Humana*.- Ed. Síntesis.- Col. Trabajos Prácticos de Geografía n.2.- Madrid.
- CARBONERO, M.A.; MASCARÓ, P. (1988): *Bases per a la planificació de l'acció social a Mallorca*.- Vol 1: "El marc socio-demogràfic dels serveis socials a Mallorca".- Consell Insular de Mallorca.- Palma de Mallorca.
- DUBON, M. LI.; LLUC, F.(1989): *Análisis del envejecimiento de la población de las islas Baleares. Ensayo de clasificación a nivel municipal*, in " II Jornadas sobre población española ", (A.G.E., Palma), pp. 173-184.
- GRIMALT, M.; RODRÍGUEZ, R.; SALVÀ, P. (1988): In "EQUIP TRAMUNTANA": *Pla Territorial Parcial* .- Volum V: Fase d'Informació i Diagnòstic (La Població i l'Activitat Socio-econòmica).- Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori i Universitat de les Illes Balears.- Palma de Mallorca.
- GRUPO DE POBLACIÓN DE LA A.G.E.(1989): *Análisis del desarrollo de la población española (1970-1986)*.- Ed. Síntesis.- Col. Trabajos Prácticos de Geografía n.3.- Madrid.
- INSTITUT BALEAR D'ECONOMIA (1988): *Dades Balear 1986*.- Palma de Mallorca.
- INSTITUT BALEAR D'ESTADÍSTICA (I.B.A.E.)(1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986*.- Volum 1: "Resultats Generals".- Palma de Mallorca.
- INSTITUT BALEAR D'ESTADÍSTICA (I.B.A.E.)(1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986*.- Volum 2: "Mallorca".- Palma de Mallorca.
- INSTITUT BALEAR D'ESTADÍSTICA (I.B.A.E.)(1988): *Quaderns d'Estadística*.- Núm. III: Les Migracions a les Illes Balears.- Palma de Mallorca.
- PICORNELL BAUZÀ, C. (1989): *Turisme i Territori a les illes Balears*.- Dep. de Ciències de la Terra.- Tesi Doctoral Inèdita.
- PICORNELL BAUZÀ, C.; RULLAN SALAMANCA, O. (1988): *Estudi de les comarcalsitzacions de Mallorca*, in "Bases per a la planificació social a Mallorca"(Consell Insular de Mallorca, Palma).
- PICORNELL BAUZÀ C., SEGUÍ PONS J. M.(1989): *Geografía Humana de las Islas Baleares*.- Col. Chorographica Ibérica n.8.- Ed. Oikos-Tau.- Barcelona.

- PUYOL ANTOLÍN, R.(1988): *La Población*.- Col. Geografía de España n.6.- Ed. Síntesis.- Madrid.
- QUINTANA PEÑUELA, A. (1979): *El sistema urbano de Mallorca*.- Ed. Moll.- Palma.- 281 pp.
- RODRÍGUEZ, R.; GRIMALT, M. (1989): *La Serra de Tramuntana de Mallorca. Una població con tendència al envejecimiento(1950-1986)*, in "II Jornadas sobre población española", (A.G.E., Palma), pp. 361-370.
- RULLAN SALAMANCA, O. (1989): *El comportament municipal de l'oferta de places turístiques a Mallorca entre 1965 i 1985*, in "Treballs de Geografia", (Palma), 41, pp. 99-105.
- SALVÀ TOMÀS, P. A. (1986): *Característiques fonamentals de l'home a les Balears: Els aspectes geogràfics de la població de les Illes* in "Revista del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca", (Palma), 47, pp. 3-36.
- SEGUÍ PONS, J. M. (1988): *L'organització territorial a les illes Balears*, in "Treballs de Geografia", (Palma), 39, pp. 131-140.
- V.V.A.A.(1979): *Atles de les Illes Balears*.- Ed. Diàfora.- Barcelona.
- V.V.A.A.(1987): *Llibre Blanc del Turisme a les Balears*.- Volum II.- Conselleria de Turisme i Universitat de les Illes Balears.- Palma de Mallorca.

TAULES COMARCALS DE NOMBRES RELATIUS PER SEXE I GRUPS D'EDAT

BADIES 1970			BADIES 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	4,09	3,88	0-4 Anys	2,91	2,81
5-9 Anys	3,86	3,75	5-9 Anys	3,38	3,49
10-14 Anys	3,31	3,34	10-14 Anys	3,92	3,41
15-19 Anys	3,06	2,79	15-19 Anys	3,87	3,66
20-24 Anys	3,00	3,14	20-24 Anys	3,82	3,75
25-29 Anys	3,42	3,30	25-29 Anys	3,62	3,47
30-34 Anys	3,10	2,92	30-34 Anys	3,26	3,01
35-39 Anys	3,62	3,47	35-39 Anys	3,18	3,13
40-44 Anys	3,46	3,54	40-44 Anys	3,03	2,94
45-49 Anys	3,30	3,12	45-49 Anys	2,62	2,59
50-54 Anys	2,98	2,96	50-54 Anys	3,24	3,16
55-59 Anys	3,11	3,18	55-59 Anys	2,96	3,05
60-64 Anys	2,80	3,03	60-64 Anys	2,70	2,88
65-69 Anys	2,37	2,79	65-69 Anys	2,30	2,41
70-74 Anys	1,77	2,01	70-74 Anys	2,05	2,44
75-79 Anys	0,97	1,38	75-79 Anys	1,59	2,02
80-84 Anys	0,50	0,73	80-84 Anys	0,79	1,35
+85 Anys	0,30	0,58	+85 Anys	0,41	0,76

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

LLEVANT 1970			LLEVANT 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	4,23	3,90	0-4 Anys	3,13	2,94
5-9 Anys	3,75	3,67	5-9 Anys	3,57	3,32
10-14 Anys	3,36	3,27	10-14 Anys	3,80	3,50
15-19 Anys	2,96	3,09	15-19 Anys	3,81	3,66
20-24 Anys	3,36	2,92	20-24 Anys	3,77	3,64
25-29 Anys	3,26	3,29	25-29 Anys	3,76	3,62
30-34 Anys	3,03	2,92	30-34 Anys	3,19	3,67
35-39 Anys	3,39	3,52	35-39 Anys	3,18	3,10
40-44 Anys	3,40	3,41	40-44 Anys	3,05	2,93
45-49 Anys	3,35	3,25	45-49 Anys	2,63	2,61
50-54 Anys	3,17	3,23	50-54 Anys	2,90	3,09
55-59 Anys	3,04	2,99	55-59 Anys	2,93	3,03
60-64 Anys	2,99	2,93	60-64 Anys	2,83	2,77
65-69 Anys	2,26	2,62	65-69 Anys	2,32	2,62
70-74 Anys	1,54	2,01	70-74 Anys	2,07	2,34
75-79 Anys	1,08	1,49	75-79 Anys	1,47	1,96
80-84 Anys	0,65	0,99	80-84 Anys	0,80	1,32
+85 Anys	0,35	0,62	+85 Anys	0,38	0,85

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

MIGJORN 1970			MIGJORN 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	3,70	3,70	0-4 Anys	2,87	2,57
5-9 Anys	3,20	3,20	5-9 Anys	2,97	3,31
10-14 Anys	3,10	2,90	10-14 Anys	3,71	3,34
15-19 Anys	3,05	3,00	15-19 Anys	3,51	3,28
20-24 Anys	3,10	2,90	20-24 Anys	3,55	3,35
25-29 Anys	3,40	3,00	25-29 Anys	3,49	3,54
30-34 Anys	2,70	2,50	30-34 Anys	3,55	3,43
35-39 Anys	3,10	3,10	35-39 Anys	3,44	3,03
40-44 Anys	3,20	3,50	40-44 Anys	3,05	3,01
45-49 Anys	3,40	3,20	45-49 Anys	2,80	2,63
50-54 Anys	3,20	3,20	50-54 Anys	3,04	3,05
55-59 Anys	3,10	3,40	55-59 Anys	3,05	3,08
60-64 Anys	3,00	3,00	60-64 Anys	2,95	3,00
65-69 Anys	2,70	3,00	65-69 Anys	2,49	2,79
70-74 Anys	1,60	2,10	70-74 Anys	2,17	2,52
75-79 Anys	1,20	1,83	75-79 Anys	1,61	2,14
80-84 Anys	0,69	1,00	80-84 Anys	0,94	1,43
+85 Anys	0,31	0,50	+85 Anys	0,43	0,89

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

PARIATGE 1970			PARIATGE 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	4,08	4,26	0-4 Anys	4,39	3,82
5-9 Anys	3,75	3,69	5-9 Anys	4,60	4,14
10-14 Anys	3,70	3,39	10-14 Anys	3,94	3,99
15-19 Anys	3,93	3,38	15-19 Anys	3,47	3,35
20-24 Anys	3,67	3,27	20-24 Anys	3,52	4,29
25-29 Anys	3,44	2,90	25-29 Anys	4,75	4,59
30-34 Anys	2,94	2,72	30-34 Anys	4,91	4,47
35-39 Anys	3,40	3,31	35-39 Anys	4,37	3,50
40-44 Anys	3,19	3,43	40-44 Anys	3,30	2,86
45-49 Anys	2,89	2,94	45-49 Anys	2,39	2,11
50-54 Anys	2,97	2,96	50-54 Anys	2,46	2,48
55-59 Anys	2,52	2,69	55-59 Anys	2,22	2,24
60-64 Anys	2,24	2,97	60-64 Anys	2,02	2,05
65-69 Anys	2,01	2,84	65-69 Anys	1,50	1,77
70-74 Anys	1,40	2,04	70-74 Anys	1,28	1,43
75-79 Anys	1,08	1,60	75-79 Anys	0,70	1,16
80-84 Anys	0,56	0,97	80-84 Anys	0,40	0,79
+85 Anys	0,30	0,51	+85 Anys	0,17	0,78

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

PLA 1970

GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	3,11	3,11
5-9 Anys	3,39	3,39
10-14 Anys	3,11	3,11
15-19 Anys	2,76	2,76
20-24 Anys	2,82	2,82
25-29 Anys	2,62	2,62
30-34 Anys	2,57	2,57
35-39 Anys	3,46	3,46
40-44 Anys	3,41	3,41
45-49 Anys	3,31	3,31
50-54 Anys	3,12	3,12
55-59 Anys	3,38	3,38
60-64 Anys	3,50	3,50
65-69 Anys	3,60	3,60
70-74 Anys	2,28	2,28
75-79 Anys	1,90	1,90
80-84 Anys	1,17	1,17
+85 Anys	0,63	0,63

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

PLA 1986

GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	2,26	2,54
5-9 Anys	2,82	2,73
10-14 Anys	3,19	3,04
15-19 Anys	3,48	3,47
20-24 Anys	3,98	3,32
25-29 Anys	3,05	2,95
30-34 Anys	2,81	2,54
35-39 Anys	2,78	2,71
40-44 Anys	2,93	2,74
45-49 Anys	2,68	2,52
50-54 Anys	3,25	3,60
55-59 Anys	3,61	3,56
60-64 Anys	3,39	3,45
65-69 Anys	2,85	3,06
70-74 Anys	2,41	3,05
75-79 Anys	1,80	2,71
80-84 Anys	1,32	2,01
+85 Anys	0,59	1,13

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

RAIGUER 1970

GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	4,41	4,30
5-9 Anys	4,64	3,95
10-14 Anys	4,03	3,68
15-19 Anys	3,62	3,34
20-24 Anys	3,34	3,32
25-29 Anys	3,15	3,35
30-34 Anys	2,90	2,86
35-39 Anys	3,45	3,29
40-44 Anys	3,42	3,26
45-49 Anys	3,08	3,19
50-54 Anys	2,92	2,79
55-59 Anys	2,65	2,84
60-64 Anys	2,39	2,67
65-69 Anys	1,89	2,30
70-74 Anys	1,41	1,68
75-79 Anys	0,83	1,34
80-84 Anys	0,52	0,84
+85 Anys	0,26	0,56

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

RAIGUER 1986

GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	2,87	2,91
5-9 Anys	3,79	3,58
10-14 Anys	4,16	3,95
15-19 Anys	3,94	3,73
20-24 Anys	4,22	3,85
25-29 Anys	3,79	3,79
30-34 Anys	3,69	3,64
35-39 Anys	3,54	3,64
40-44 Anys	3,02	2,96
45-49 Anys	2,55	2,54
50-54 Anys	3,05	2,84
55-59 Anys	2,78	2,72
60-64 Anys	2,42	2,66
65-69 Anys	2,02	2,20
70-74 Anys	1,65	2,10
75-79 Anys	1,20	1,60
80-84 Anys	0,61	1,06
+85 Anys	0,34	0,59

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

SERRA 1970			SERRA 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	3,90	3,80	0-4 Anys	2,64	2,53
5-9 Anys	4,10	3,70	5-9 Anys	2,81	2,98
10-14 Anys	3,30	3,20	10-14 Anys	3,57	3,45
15-19 Anys	3,10	2,90	15-19 Anys	3,78	3,68
20-24 Anys	3,50	2,70	20-24 Anys	4,10	3,67
25-29 Anys	3,10	2,90	25-29 Anys	3,51	3,29
30-34 Anys	3,60	2,60	30-34 Anys	3,30	2,87
35-39 Anys	3,30	3,00	35-39 Anys	2,84	2,84
40-44 Anys	3,40	3,20	40-44 Anys	2,82	2,93
45-49 Anys	3,10	3,20	45-49 Anys	2,67	2,74
50-54 Anys	2,80	3,00	50-54 Anys	3,12	2,99
55-59 Anys	2,60	3,20	55-59 Anys	3,11	3,19
60-64 Anys	2,80	3,30	60-64 Anys	2,94	3,32
65-69 Anys	2,20	2,90	65-69 Anys	2,49	2,96
70-74 Anys	1,80	2,30	70-74 Anys	1,98	2,74
75-79 Anys	1,20	1,70	75-79 Anys	1,62	2,57
80-84 Anys	0,68	1,20	80-84 Anys	0,89	1,49
+85 Anys	0,43	0,82	+85 Anys	0,46	1,10

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

PALMA 1970			PALMA 1986		
GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES	GRUPS D'EDAT	HOMES	DONES
0-4 Anys	5,14	4,63	0-4 Anys	3,30	3,11
5-9 Anys	4,45	4,07	5-9 Anys	4,15	3,94
10-14 Anys	3,95	3,82	10-14 Anys	4,63	4,31
15-19 Anys	3,66	3,59	15-19 Anys	4,22	4,03
20-24 Anys	3,73	3,52	20-24 Anys	3,91	3,89
25-29 Anys	3,51	3,60	25-29 Anys	3,65	3,83
30-34 Anys	3,15	3,15	30-34 Anys	3,56	3,70
35-39 Anys	3,43	3,43	35-39 Anys	3,54	3,59
40-44 Anys	3,41	3,68	40-44 Anys	3,20	3,09
45-49 Anys	3,11	3,48	45-49 Anys	2,57	2,59
50-54 Anys	2,69	3,12	50-54 Anys	2,70	2,78
55-59 Anys	2,41	2,72	55-59 Anys	2,41	2,79
60-64 Anys	2,20	2,50	60-64 Anys	2,10	2,61
65-69 Anys	1,56	2,08	65-69 Anys	1,70	2,25
70-74 Anys	1,00	1,65	70-74 Anys	1,38	1,89
75-79 Anys	0,61	1,16	75-79 Anys	0,92	1,48
80-84 Anys	0,37	0,68	80-84 Anys	0,46	0,91
+85 Anys	0,18	0,45	+85 Anys	0,21	0,60

FONT: QUINTANA, A. (1979): *El Sistema Urbano de Mallorca* i elaboració pròpia.

FONT: I.B.A.E. (1988): *Padró Municipal d'Habitants 1986* i elaboració pròpia.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ (1970-1986). Distribució comarcal de Mallorca

	Any 1970	Any 1986	dis. o inc.	%
BADIES	33.550	39.148	5.598	16'69
Alcúdia	3.899	6.620	2.721	69'79
Muro	6.001	5.782	-219	-3'65
Sa Pobla	9.927	10.204	277	2'79
Pollença	9.868	11.492	1.624	16'46
Santa Margalida	3.855	5.050	1.195	31'00
LLEVANT	53.089	58.981	5.892	11'10
Artà	5.462	5.665	203	3'72
Capdepera	4.456	5.398	942	21'14
Felanitx	13.020	13.577	557	4'28
Manacor	23.071	24.226	1.155	5'01
Sant Llorenç	3.924	4.256	332	8'46
Son Cervera	3.156	5.859	2.703	85'65
MIGJORN	26.262	30.203	3.840	14'57
Campos	6.688	6.400	-288	-4'31
Llucmajor	12.013	15.294	3.281	27'31
Ses Salines	2.231	1.921	-310	-13'90
Santanyí	5.431	6.588	1.157	21'30
PARIATGE	9.469	20.142	10.673	112'72
Andratx	5.890	6.464	574	9'75
Calvià	3.579	13.678	10.099	282'17
PLA	30.960	28.687	-2273	-7'34
Algaida	3.211	3.032	-179	-5'57
Ariany (1)	-	916	916	-
Costitx	749	741	-8	-1'07
Lloret	898	818	-80	-8'91
Llubí	2.187	1.978	-209	-9'56
Maria	2.076	1.868	-208	-10'02
Montuïri	2.581	2.147	-434	-16'82
Petra	4.004	2.660	-1.344	-33'57
Porreres	4.622	4.501	-121	-2'62
Sant Joan	2.038	1.808	-230	-11'29
Santa Eugènia	1.032	911	-121	-11'72
Sencelles	2.012	2.503	491	24'40
Sineu	3.090	2.624	-466	-15'08
Vilafranca	2.460	2.180	-280	-11'38
RAIGUER	43.899	53.066	9.167	20'88
Binissalem	4.269	4.681	412	9'65
Búger	1.021	979	-42	-4'11
Campanet	2.333	2.198	-135	-5'79
Consell	1.986	2.000	14	0'70
Inca	16.708	21.710	5.002	29'94
Lloseta	3.767	4.429	662	17'57
Marratxí	6.820	10.094	3.274	48'01
Santa Maria	3.882	3.982	100	2'58
Selva	3.113	2.993	-120	-3'85
SERRA	23.821	25.184	1.363	5'72
Banyalbufar	502	426	-76	-15'14
Bunyola	2.622	3.526	904	34'48
Deià	371	527	156	42'05
Escorca	150	235	85	56'67
Esporles	2.746	2.810	64	2'33
Estellencs	347	311	-36	-10'37
Fornalutx	568	511	-57	-10'04
Mancor	828	878	50	6'04
Sóller	9.875	10.140	265	2'68
Puigpunyent	1.007	1.094	87	8'64
Valldemossa	1.143	1.240	97	8'49
PALMA	211.525	255.411	43.886	20'75
MALLORCA	432.676	550.841	118.165	27'31
MALLORCA (-PALMA)	221.151	255.411	34.260	15'49

(1) Segregat de Petra l'any 1982.

DENSITATS DE POBLACIÓ DE LES COMARQUES (1 d'abril de 1986)

FONT: *Dades Balears* i elaboració pròpia.

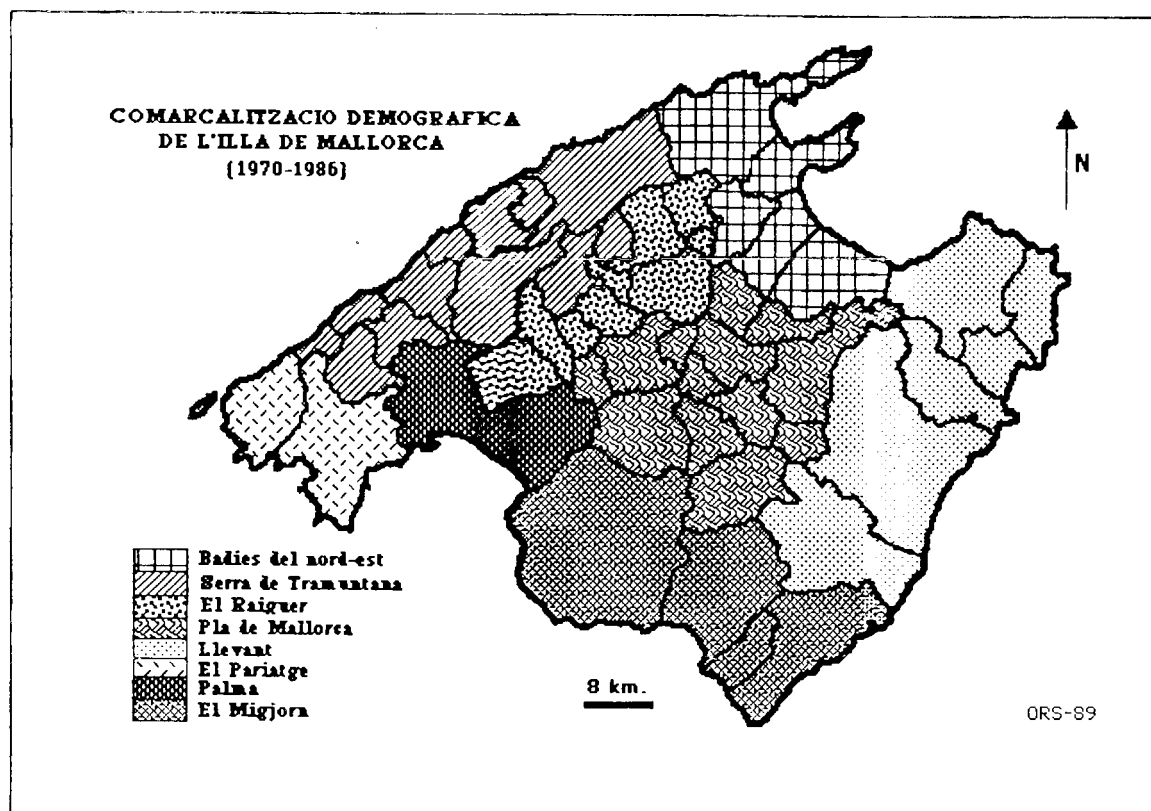
Nombres absoluts

	Població	Extensió	Densitat
Badies	39.148	395'26	99'04
Llevant	58.981	740'98	79'60
Migjorn	30.203	638'10	47'33
Pariatge	20.142	228'07	88'31
Pla	28.687	589'71	48'65
Raiguer	53.066	288'66	183'84
Serra	25.184	520'46	48'39
Palma	295.230	208'62	1.415'16
Mallorca	550.841	3.609'86	152'59
Mallorca (-Palma)	255.411	3.401'24	75'09

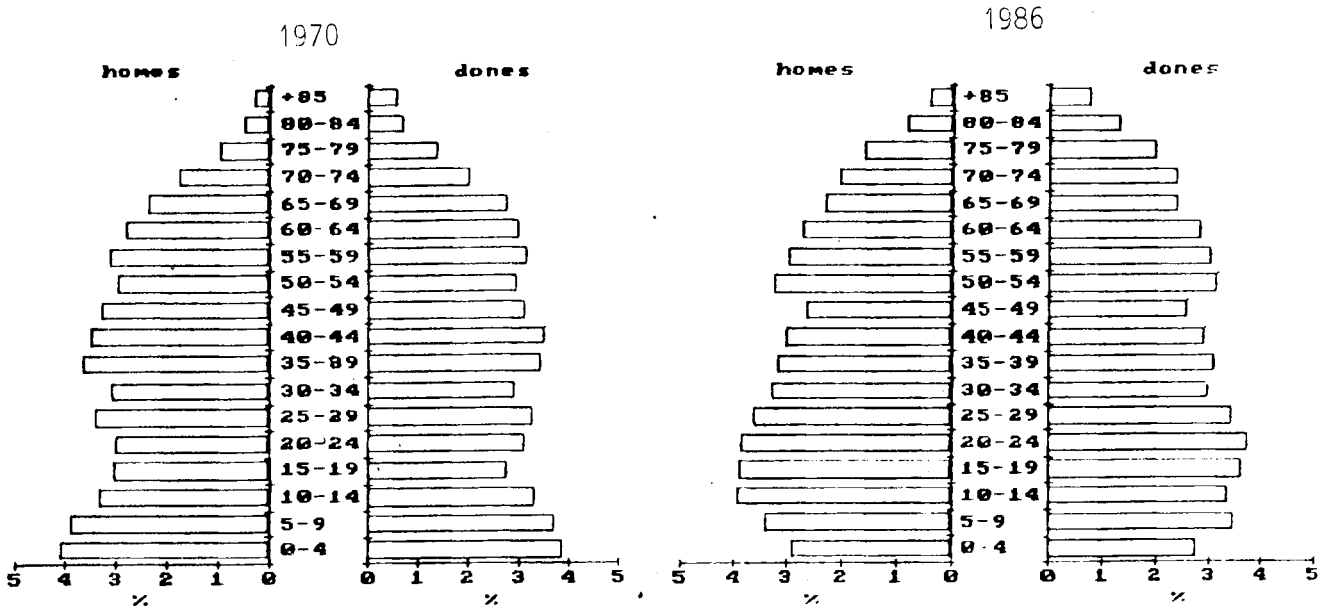
Nombres relatius

	Població %	Extensió %	Densitat
Badies	7'11	10'95	99'04
Llevant	10'71	20'53	79'60
Migjorn	5'48	17'68	47'33
Pariatge	3'66	6'32	88'31
Pla	5'21	16'34	48'65
Raiguer	9'63	8'00	183'84
Serra	4'57	14'42	48'39
Palma	53'60	5'78	1.415'16
Mallorca	100'00	100'00	152'59
Mca. (-Palma)	46'37	94'22	75'09

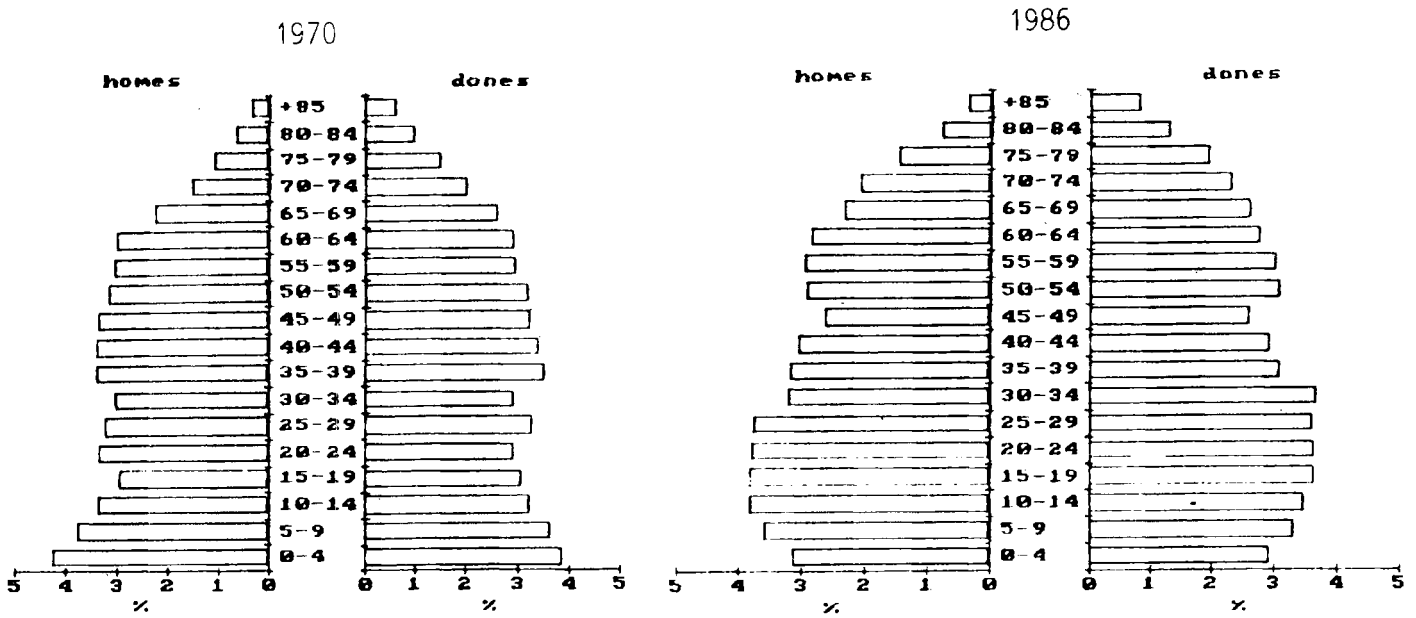
	Població	Extensió	Densitat
CAIB	680.645	4.952'67	137'43

BADIES

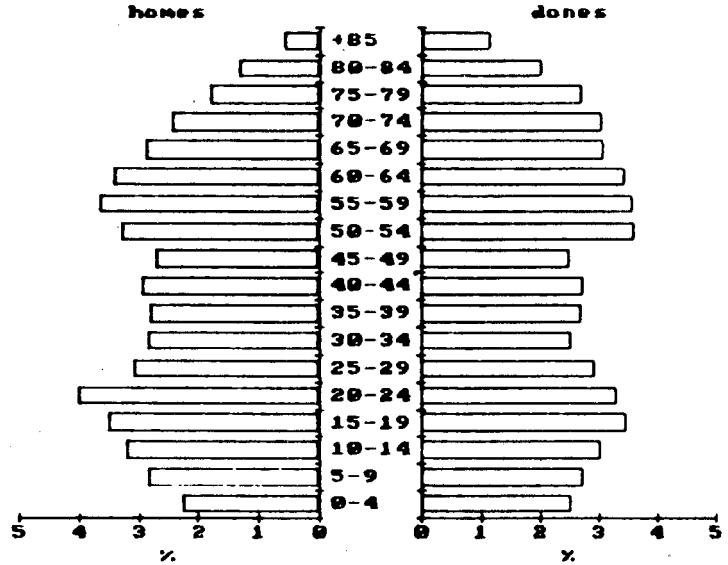
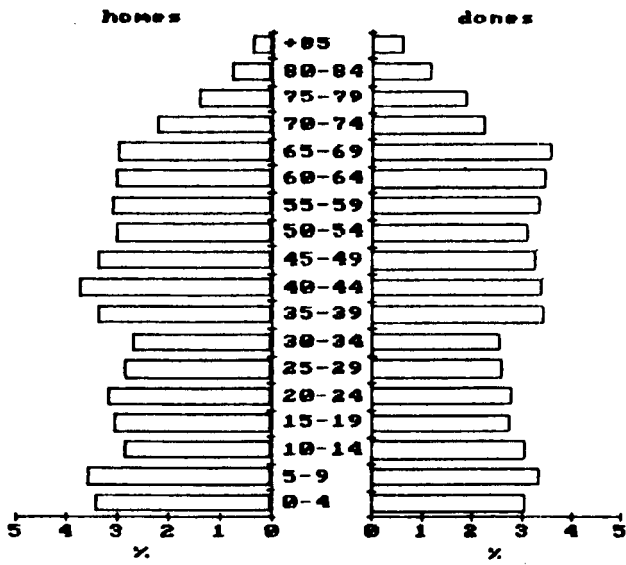
LLEVANT

PLA

1970

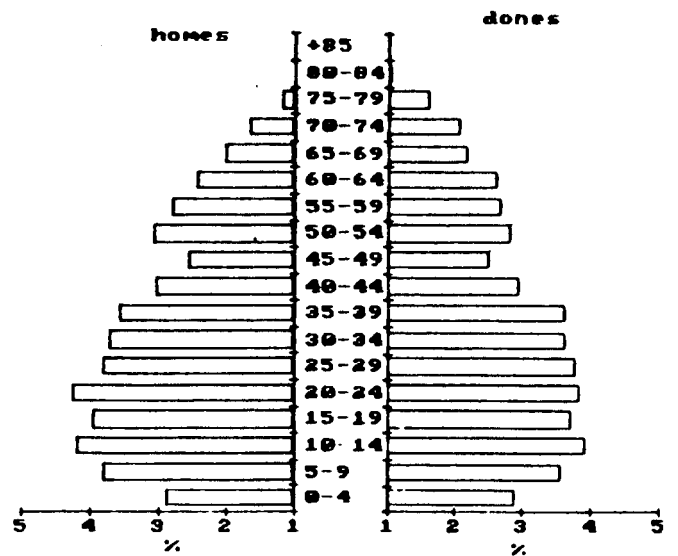
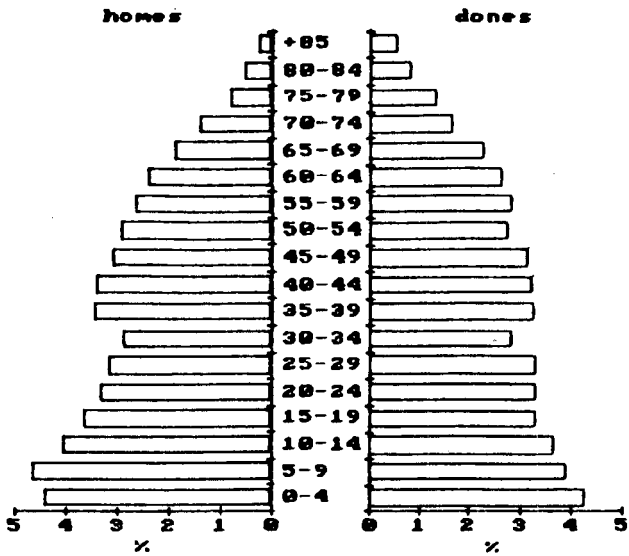
1986

RAIGUER

1970

1986

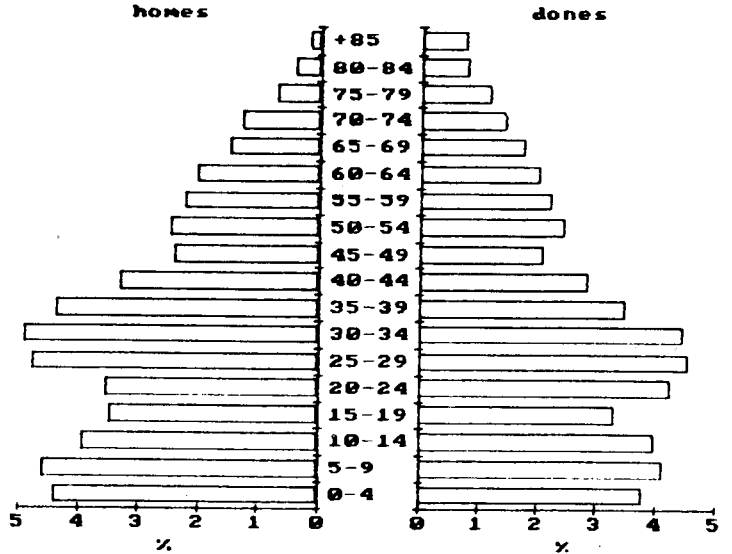
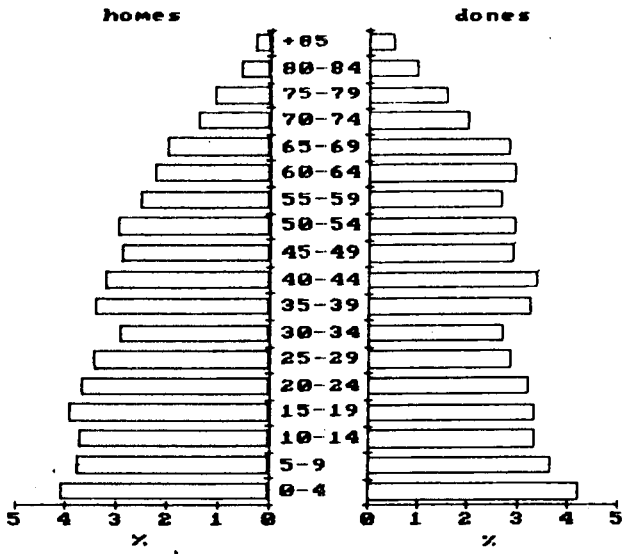

PARIATGE

1970

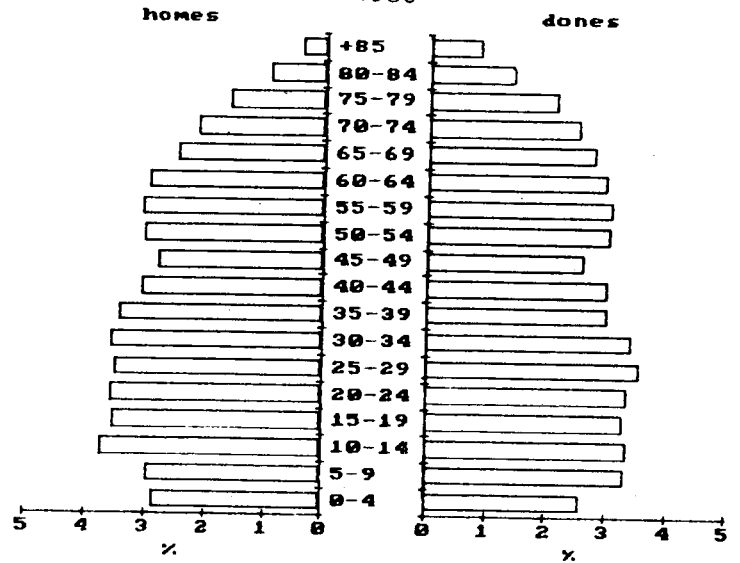
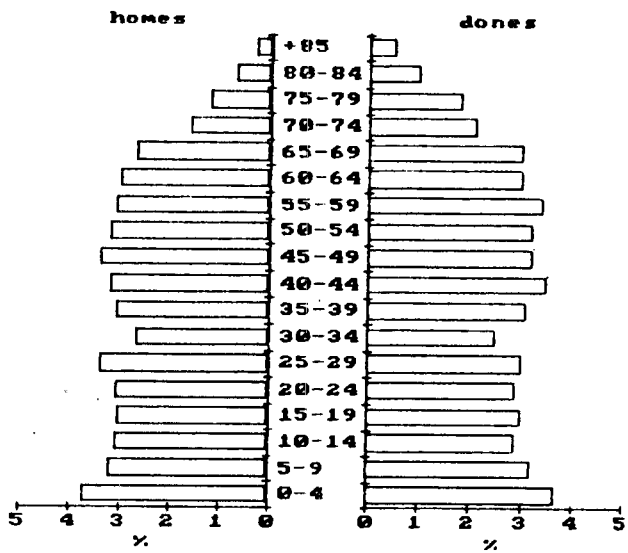
1986

MIGJORN

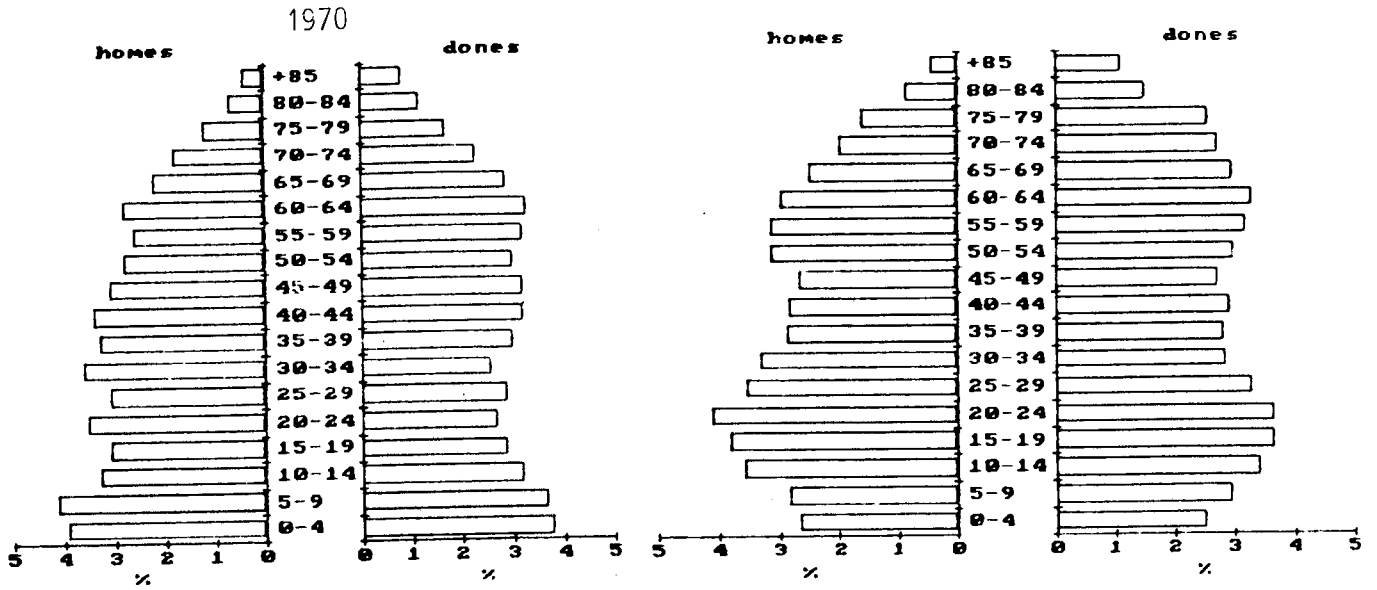
1970

1986

SERRA

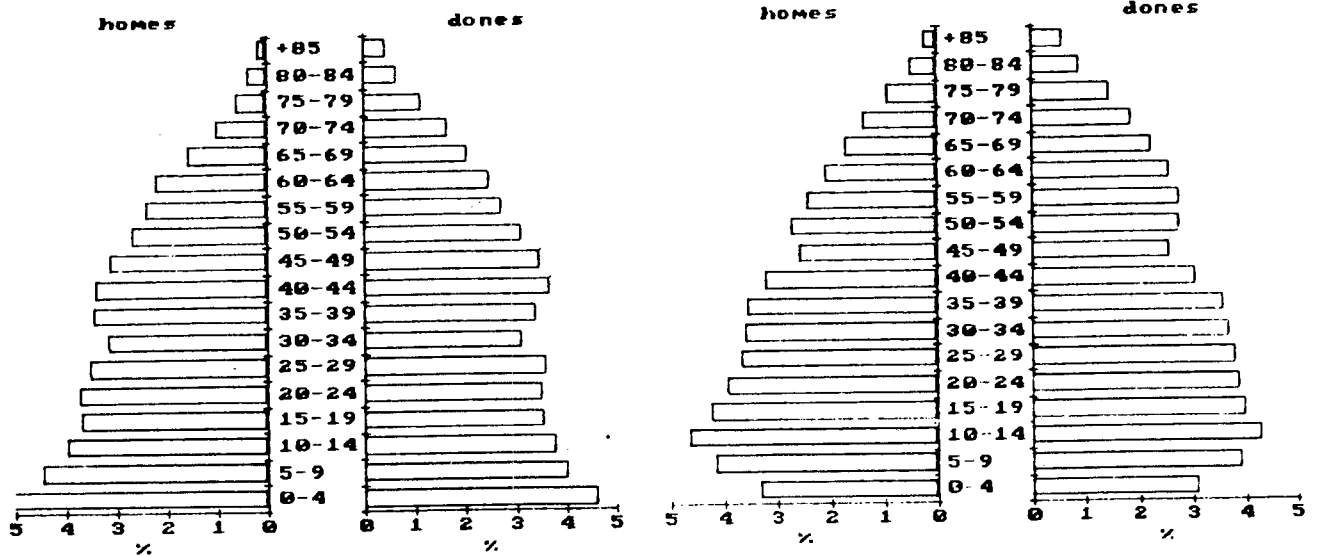
1986

PALMA

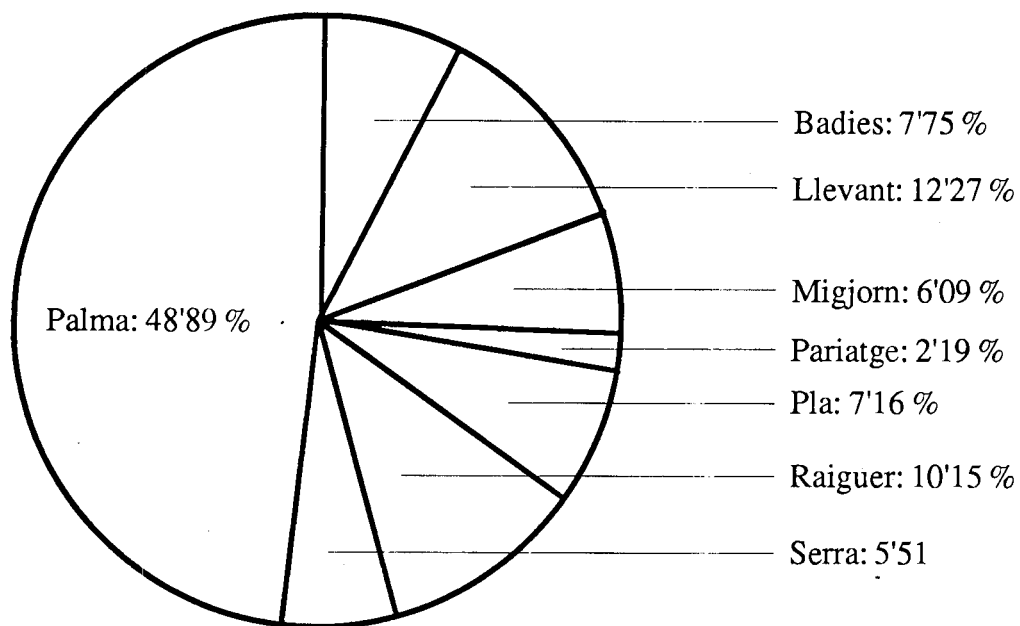
1970

1986

REPARTIMENT DE LA POBLACIÓ PER COMARQUES

MALLORCA, 1970

MALLORCA, 1986

